

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobe se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Tisoč Slovencev zavračalo krivice.

V zvesto narodnem trgu Šmarijskem zbralo se je okoli tisoč ljudi v velikih in krasno ozalšanih prostorih g. Jagodičeve gostilne. Starejši možje spominjali so se nekdanjih taborov in se močno razveselili, da si je narod slovenski vzgajal toliko mladih bojevnikov za svoje pravice, tako izvrstnih novih govornikov. Drugi ljudski shod bil je resnično sijajen.

Krivice očividne na celjski gimnaziji je zopet gosp. Hribar v iskrenih besedah razjasnjeval in puhlost nemškutarških ugovorov dokazival: zavoljo kakih 6000 nemčurčkov mora 196.000 Slovencev krivico trpeti. Da bi še nadalje širilo se nemčurstvo, vzgajali narodni Judeži, brezznačajni renegatje, divji narodni janičarji, to hočejo naši nasprotniki. Tega ne moremo dalje trpeti. Še letos zahtevamo, kar nam po vsej pravici gre, kar je državni zbor sklenil in vlada obečala — slovenske paralelke.

G. dr. Hrašovec, odvetnik in slovenske hranilnice predsednik v Celju, šteje se po pravici med najboljše naše govornike. Kaj izborna, prepričevalno nam je dokazival, da ni malenkost, zahtevati na slovenskih tleh povsodi slovenskih napisov, vsaj dvojezičnih tablic, pečatov itd. pri raznih uradih. Tujci pogosto zahajajo k nam. Povsodi čitajo nemške napise: na kažipotih, na železniških postajah, gostilnah, obrtnih delalnicah, šolah, poštnih, finančnih, davčnih, sodnijskih itd. uradnicah; vse vidijo le nemško in poročajo tako domov v svoje novine: »od Spielfelda do Krasa zna vse nemški in hoče imeti vse nemško.« To pa upliva na naše višje oblasti v Gradcu in Dunaju ter nam brezskrbno dopošiljajo nemških, slovenščine nevesčih uradnikov. Ti pa spodrivajo naše ljudi in slovenski sinovi ne dobivajo doma ne službe ne kruha. Zahtevati slovenskih napisov torej ni malenkost. Naša popustljivost tukaj ni samo sramotna za nas, ampak še občutno škodljiva. Proč torej z narodno malomarnostjo. Dajmo našej lepi domovini, kar njej gre — slovensko lice!

Naposled je še deželni poslanec g. dr. Dečko živahno in krepko priporočal Slovence, posnemati Čehe in ravnati po znamenem geslu: svoji k svojim. Zemlja do Dunave in Ina bila je nekdanj slovenska, Gradec so Slovenci gradili. Kar še imamo, to je le majhen ostanek prejšnje posesti. Prišli so tujci, pozidali gradove in Slovenci so jim tlako delali. Gradovi se rušijo, a nove nasprotnike si vzrejamo v trgih in mestih. Tudi to mora prenehati! Ne smemo samo za plugom ostajati! Treba nam je skrbeti, da dobimo slovenskih obrtnikov, trgovcev in podjetnikov. Kako? V to služi mnogo sredstev. Posebno zdatno je, držati se dosledno gesla: svoji k svojim. Izogibajmo se nemčurskih štacun, gostilnic, obrtótov, to je, ne nosimo nasprotnikom v žep svojih de-

narjev. Zahajajmo k svojim ljudem, podpirajmo vselej in povsodi le slovenske trgovce in obrnike, pa bodemo v kratkem gledali, kako nemčurska ošabnost pojema. Torej le: svoji k svojim!

Državni poslanec g. dr. Gregorec je govoril o novih davčnih predlogih ter pohvalno omenil slovenska poslanca g. Robiča in gosp. Povšeta, ki sta v davčnem odseku odločno in spretno branila koristi kmetskih ljudi. Ako obveljata njuna nasveta v zbornici — kar je mogoče, ako vseh 130 kmetskih poslancev stori svojo dolžnost in z njimi potegne 85 grajščakov, zniža se gruntni davek za 20% in večina kmetskih posestnikov — ki nimajo 300 fl. čistega katastralnega dohodka — bode novega davka, osebne dohodnine, prosta.

Ob koncu je pozival vinogradarje Šmarijskega okraja, naj osnujejo vinarsko zadrugo, da morejo uspešno izrabiti vse, kar sedaj vlada ponuja, in obnovijo svoje vinograde z ameriškim trsovjem. O tem prihodnjic več!

Predsedoval je deželni poslanec in župan g. dr. Jurtela. Navzočih bilo je mnogo učiteljev in duhovnikov, med njimi tudi vlč. g. dekan Jug in deželni poslanec dr. Lipold. Vsprejele so se resolucije, kakor v Mozirju, le prva se je po pismeno doposlanem nasvetu gosp. Mih. Vošnjaka spremenila in slove ob koncu takó: „slovenske poslance, ki so v Hohenwartovem klubu, pozivljemo, da, ako vlada potrebno za uvedenje slovenskih paralelek na Celjski gimnaziji takoj ne ukrene, zapustijo vsi Hohenwartov klub.“

Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Lavoslav Gregorec dne 23. maja.)

(Dalje.)

Kar mi Slovencei v tem oziru zahtevamo, se ne nanaša toliko na notranji uradni jezik, kakor na poslovanje sodišč s slovenskimi strankami, in ta naša zahteva ne temelji samó na postavi, ampak tudi na vladnih ukazih in naredbah. Evo dokaza! Tu sem spada:

1. Splošni sodni red, ki določa v § 13.: Obe stranki, kakor tudi njuni zastopniki imajo v svojih govorih pred sodiščem rabiti v deželi navadni jezik.

2. Ukaz pravosodnega ministerstva z dné 20. oktobra 1870 na tedanje višje deželno sodišče v Celovcu, v katerem se slovenski jezik določa kot sodni jezik na Koroškem in na Kranjskem.

3. Za nas Slovence nepozabni ukaz pravosodnega ministerstva z dné 15. marnca 1862, št. 865, na predsedstva višjih deželnih sodišč v Gradcu in v Trstu. Ta določa, da je stranke, zmožne samo slovenskega jezika, slovenski zasliševati, napravljati ž njimi slovenske za-

pisnike, jih slovenski zaprisegati, kazenske in končne obravnave v slovenskem jeziku razpravljati in izdajati razsodbe z razlogi vred v slovenskem jeziku. Določilo se je še, da je nabaviti slovenske tiskovine za vse pozive, za dekrete varuhom, zapisnike o storjenih obljubah, edikte in za manjše odločbe, ki slovejo vedno jednako. Ta ukaz je za nas Slovence zategadelj nepozaben, ker je prav za prav začetek slovenskemu uradovanju pri sodiščih.

4. Ukaz pravosodnega ministerstva z dné 5. septembra 1877, ki izrečno določa, da je zapisnike o zaslisanju samo slovenskega jezika zmožnih strank povsem v slovenskem jeziku pisati, ne pa v nemškem prevodu ali samo deloma slovenski. Končno

5. ukaz bivšega pravosodnega ministra dra. Pražaka z dné 18. aprila 1882, kjer se navedenih ukazov izvrševanje vnovič naroča tudi za slučaj, da zna slovenska stranka nemški. Za to bomo Slovenci gosp. dr. Pražaku vedno hvaležni.

Končno pravi čl. 19. drž. osn. zak., da so vsi deželno navadni jeziki ravnopravni v šoli, v uradih in v vsem javnem življenju, torej tudi pri sodiščih.

Navedel sem to, da morem sedaj reči: tako se glasé zakonite določbe in vladne naredbe in ukazi. Iz teh izhaja jasno, da imamo Slovenci na svoji zemlji polno pravico zahtevati, da se pri sodiščih rabi naš jezik vsaj pri zunanjem poslovanju, to se pravi, pri občevanju s slovenskimi strankami, ne gledé na to, ali znajo te nemški ali ne. Več prav za prav ne zahtevamo, zadovoljni bi bili, ako bi pravosodni uradniki izvrševali navedene določbe. Ali niti to se ne godi. Povsod zadevamo ob odpor. Sodnijski uradniki se trudijo na vse mogoče načine, da utesné po zakonu določeno slovensko uradovanje kar največ mogoče ali da je povsem uničijo. Pogostoma se moramo celo dobri svoji pravici odpovedati, če se nečemo zanjo boriti s pritožbami do pravosodnega ministerstva.

Evo nekoliko dokazov za to. Po naredbi z dné 15. marcija 1862 smo opravičeni zahtevati, da se slovenska zemljeknjižna rešila upišejo v zemljiško knjigo v slovenskem izvirniku. Te svoje pravice nismo mogli dolgo doseči. Celih 25 let je moralo preteči in pravosodno ministerstvo je moralo izdati poseben ukaz z dné 21. julija 1887, št. 12.118, da smo dosegli to pravico.

Po petindvajsetih letih smo jo torej dosegli. Toliko časa so pravosodni uradniki mogli in znali kratiti nam naše pravice. Slovenska razglasila prijavljajo vladni listi v Gradcu, v Celovcu in v Ljubljani šele, odkar je izšla naredba z dné 11. junija 1888, št. 6556. Slovenske plačilne naloge nam je priborila banka «Slavija», zaukazali so se z naredbo pravosodnega ministerstva z dné 20. marcija 1889, št. 5340.

Preidem k vprašanju o tiskovinah. Kakor sem že rekel, je pravosodno ministerstvo l. 1862. ukazalo višjesodnima predsedstvom v Gradcu in v Trstu, naj se naročé slovenske tiskovine. V tem oziru pa se doslej vsaj na Štajarskem in na Koroškem ni skoro nič storilo. Določene tiskovine se ali niso naročile, ali se niso rabile, ali pa so se porabile in nič več naročile.

L. 1885. sem postal župnikom in sem na dotičnem mestu našel dvojezičnih tiskovin za zглаševanja o smrti faranov, kakeršna zглаševanja mora vsak župnik koncem vsakega meseca poslati dotičnemu okrajnemu sodišču.

L. 1890. sem porabil dotične tiskovine in sem trikrat pismeno prosil okr. sodišče v Celju, naj mi pošlje dvojezičnih tiskovin. Zaman. Slovenskih tiskovin ni bilo dobiti. Dobil sem novonatisnene nemške tiskovine, vselej precej mnogo. To je dokaz, da se pri okr. sodišču v Celju ukaz pravosodnega ministerstva iz leta

1882. zaničuje in nalašč ne izvršuje, ker se neče, da bi mi bili te dobrote deležni. Sedanji pravosodni minister je l. 1889. izdal naredbo glede dvojezičnih uradnih napisov in pečatov. Ta naredba z dné 10. januarja 1889, št. 21.599 ex 1888 določa, da je pri tistih okrajnih sodiščih, ki morajo po veljavnih naredbah slovenski uradovati, napraviti dvojezične napise in pečate, kadar se sedanji nadomesté. Vzlic vsem prošnjam in pritožbam pa se te nadomestitve ne izvrše. Okrajni zastop Šmarijski je za to že dvakrat pri pravosodnem ministerstvu prosil — zastonj. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

† Janez Kolarič, kaplan v Dramljah.

(Prijatelju v spomin napisal Fr. Muršič.)

(Konec.)

Najprej je skozi jeden mesec nadomeščal doma bolnega veleč. g. župnika, potem pa so ga poslali v prijazno župnijo sv. Magdalene v Dramljah. Težko se je poslovil od doma; z najlepšimi upi in sklepi je nastopil svojo prvo pastirsko službo pač ne sluteč, da je to tudi njegova zadnja. Bil je v Dramljah ves srečen; saj je bival med pridnim slovenskim ljudstvom ter imel tako pridnega župnika, ki so ves čas po očetovsko skrbeli za-nj. Z vso gorečnostjo in ljubeznijo je začel delovati za čast božjo in vzveličanje duš. Da je tudi tukaj delal pozno v noč, priča naslednja prelepa pesmica njegova:

Lučica brli na mizi	Ni mu treba zemske luči,
Skoro mi ugasne;	Vzor mu rajski sveti:
Duh pa moj se brzo dviga	To je pač ljubezen moja,
V rajске kraje jasne.	Ki veli bedeti!

V kratkem času si je pridobil srca vseh. Kako tudi ne! Saj je bil vesten spovednik, goreč pridigar in dober katehet. Kako je ljubil nedolžno mladino, kako skrbno jo pripravljajal za sv. spoved, prvo sv. obhajilo in za sv. birmo!

Toda človeško življenje je podobno kapljici na veji, veter popihne, vejica se zgane in kapljica izgine. Tako se je tudi zgodilo našemu ljubemu Janezu. Dne 26. majnika je nesel bolniku zadnjo tolažilo, sv. popotnico. Ko pride domu, postane mu slabo in kmalu začne pljuvati kri. Drugi dan so se mu vnela pljuča. Vender je s pomočjo izvrstnega zdravnika g. Ripšla iz Št. Jurja že toliko okreval, da je imel dve nedelji sv. opravilo. A bolezen se mu zopet povrne in zraven tega še se ga loti legar (tifus). V praznik sv. Petra in Pavla je bil previden. Čez dva dni prideta k njemu oče in mati, a ljubljani sin ni več poznal svojih dragih starišev; bolezen ga je popolnoma zmedla. Dne 3. julija pa so ponесли nebeški krilatci njegovo čisto dušo v rajске višave, da prejme plačilo od Očetovih rok. Oče so mu podali mrtvaško svečo, oče so mu tudi zatisnili oči. Nesrečni oče, nesrečna mati! To je že drugi sin, kateremu sta morala biti priči njegove smrti. Bog vaju naj tolaži in Marija, tolažnica žalostnih! — Kakor blisk se je raznesla prežalostna novica po celi drameljski župniji in daleč, daleč čez njene meje, tje dol, kjer je tekla zibelka njegova, kjer mu živé sestrici in bratje, sorodniki in prijatelji.

Kako radi so vsi imeli gospoda Janeza, pokazal je njegov veličastni sprevod. Čast. g. Kreft, župnik na Ponkvi, so mu govorili v prenapolnjeni cerkvi srce pretresujoče slovo. Dobro ljudstvo je glasno jokalo in ihtelo. Po odpeti mrtvaški sv. maši, katero so služili domači g. župnik, jel se je pomikati dolgi sprevod na pokopališče. Spremljalo ga je 12 duhovnikov in nešteta množica ljudstva od blizu in daleč. Da še celo iz Celja je

prihitel velesp. g. Zupanc poklonivši mu v imenu svoje rodbine krasen venec. Ob odprtem grobu zapojejo hvalni učenci svojemu ljubljenu katehetu nagrobno v slovo, katera je bila bolj podobna goreči molitvi. Britke solze so močile grob, hoteče omehčati trdo grudo, da bi lahko spali pod njo gospod Janez in še dolgo, dolgo je klečalo ljudstvo ob grobu ter se ni moglo čiti od njega. —

Pokojnik je bil blagega značaja in usmiljenega srca, tih in skromen, prijazen in uljuden, da malokdo tako. Pa bil je tudi pobožen, dobro vedoč, da je prava pobožnost za vse dobra, kajti obljubo ima sedanega in prihodnjega sveta, kakor uči sv. Pavel. Zdel se ti je, kakor še komaj razcvetela rožica, kakor bela lilija, bela v znamenje otroške čistosti in nedolžnosti; zdel se ti je, kakor modra vijolica, ki na skrivnem raste, cvete in diši — v znamenje ponižnosti, priprostosti in skromnosti; zdel se ti je, kakor rudeča vrtnica, rudeča — v znamenje goreče ljubezni do Boga in ljudij.

In zdaj že torej tudi ti počivaš v tihem grobu in s teboj vsi upi, vse nade, vse veselje in tolažba vseh, ki so te poznali. S teboj je zgubila lavantinska škofija vrlega in gorečega duhovnika. Pa tudi slovenska domovina je zgubila s teboj zvestega sina, ki še bi ji bil lahko mnogo koristil s svojimi duševnimi deli. S svojimi mičnimi pesmicami postavil si si v slovenskem narodu trajen spomenik. Poznal si dobro razne jezike, zlasti pa slovenskega, ki si ga ljubil, kakor punčico svojega očesa. Kolikor cvetlice prikljije spomladi iz zemlje, toliko nad je cvetelo v tvojem srcu, a zdaj so vse uničene, strte. Pred kratkim si obhajal 25letnik svojega življenja, pred letom dnij te je Bog poklical v svoj vinograd, a zdaj se že raduješ z Njim, ki te je poklical. O, ne zabi na nas v nebeški domovini, ne zabi pa tudi svoje slovenske domovine ter goreče prosi pri Bogu za slov. narod, ki si ga tako prisrčno ljubil!

Gospodarske stvari.

Pomen apna za gnojenje.

Pogostokrat se pritožuje gospodar, da mu njiva ali travnik le malo ali nič ne obrodi, čeravno ni štedil z gnojem. Od kod naj to prihaja, kaj je vzrok, da ima gnojenje, celo obilno gnojenje, bodisi z navadnim, bodisi z umetnim gnojem toli malo uspeha? Posebno malo izdaja, kakor skušnja uči, samo navadno gnojenje, če so tla ilovnata, če je zemlja težka ali vsaj mokrotna. Ne le pšenica, tudi detelja se ne obnese in vinograd tako malo rodi, da gospodarju še stroškov za obdelovanje ne povrne. Pomoček v tej zadevi je lahko dobiti; pravi pomoček, ki nikakor ni predrag, je — apno. Sicer se je to sredstvo na raznih straneh prav mnogokrat že priporočalo in povdarjalo, a slovenski gospodarji mu le še ne zaupajo, kajti rabijo ga dosti premalo. — Vsaka rastlina potrebuje k svojemu uspevanju in razvijanju več ali manj apna.

Sicer so take apnene tvarine že od narave v tleh, a kjer jih ni, tam mora človeška roka pripomoči ter apna pridjati. Gnojenje z apnom je zlasti potrebno v težki in mokrotni zemlji, kajti apno ima vsled svoje kemične sestave moč, različne v zemlji trdno spojene snovi raztvorjati, tako rekoč razkrojovati, da potem posamezne morejo rastlinam novo, živo moč podeljevati. Apno ima nadalje še drugo dobro stran, ker s svojim kemičnim razkrojevanjem razrahljava zemljo, kar rastlinam gotovo dobro dene, a ob enem apno zemljo tudi nekoliko ogreva. Nikakor pa se ne sme misliti, da

je apno pravi gnoj, to ni tako; apno je le zdaten pomoček, da navadni gnoj deluje, da ne leži zastoj v zemlji. Ustaviti ali prenehati se torej ne sme z gnojenjem z navadnim gnojem, ampak temu gnoju se mora apno le pridjati. Apno deluje potem prav uspešno kot raztvorjajoče sredstvo ter upliva dobrodejno na pognojenje. Z apnom se pomore, da se težka, ilovnata zemlja zrahlja, da se dá lažje in boljše obdelovati, da se mokrotna tla vsaj nekoliko posuše; apno je pač v vsakem oziru jako imenitno sredstvo pri razvitku poljedelstva. Posledice gnojenja z apnom le redkokedaj izostanejo, če se le na pravi način uporablja. Že pri drevesih se dobrodejen upliv hitro pokaže: Steblo postaja močnejše, drevo prinaša brž več in boljsega sadja, kakor brez gnojenja z apnom. Tako se tudi n. pr. slab vinograd, ki je že opešal, v jeseni potrosi precej na debelo z apnom (kake tri cente na oral), ki se pozneje, navadno spomladi, prekoplje ter tako z zemljo zmeša. Jedno, dve leti, in trta se bode čisto drugače obnesla, kakor se je, dokler je zemlji primanjkovalo — apna.

Sejmovi. Dne 30. julija pri Sv. Martinu pod Vurbergom, v Kostrivnici in Ormožu. Dne 31. julija v Konjicah, Zagorju, Marenbergu, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in v Dolu. Dne 1. avgusta v Gomilici, Lučanah in v Imenem (svinjski sejem). Dne 2. avgusta pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem.) Dne 3. avgusta na Spodnji Polskavi.

Dopisi.

Od Sv. Bolfadka v Slov. goricah. (Nova šola.) V Slov. goricah nam je veliko kresov oznanjevalo slavni dan sv. Cirila in Metoda. Zgodaj pa se je tudi semtertje slišala strelba. V Pesniški dolini pri Sv. Bolfanki pa so streljali isti dan popoldne okoli 6. ure. Kaj pa je to pomenilo? Bolfančani so sosedom veselje naznanili, da je nova Bolfanska šola že pokrita. Ni še dolgo, da je stalo staro šolsko poslopje in sedaj je na istem prostoru že novo pod streho. Majnika 29. po šmarnicah se je mala procesija pomikala iz šole v cerkev: šolarji s šolskim križem, zgodovinskim znamenjem gospoda župnika Kajniha, s podobo D. Marije, sv. Alojzija itd. in č. g. katehet moleč sv. rožnivenec z učenci. V nedeljo dne 10. junija so č. g. župnik blagoslovili vogelni kamen. Po sv. maši so šli učenci, šolski odbor in drugi v procesiji na šolsko torišče, primerno okinčano z vencji, podobami in zastavami. Po blagoslavljanju razložili so č. g. župnik pomen tega opravila, da zastoj delamo, zidamo in se trudimo, ako Bog ne bode tega blagoslovil. Omenili so, da je dobra šola velika dobrotnica celemu kraju, župniji. Do sedaj je to bila stara šola Bolfanska, iz katere imamo veliko odličnih gospodov duhovnikov 12, odvetnikov, zdravnikov, sodnikov, učiteljev in več druge gospode. Tudi nova šola nam bode dobrotnica, naučili se bodo otroci to, kar jim bode k časnim in večnim srečim. Tako šola je vredno zidati, in kdo k temu kaj pomaga, on dobro delo stori, tedaj le z veseljem na delo! Naš rojak preč. gosp. Živkov dr. Jož. Muršec so 2000 gld. za šolo podarili in tudi drugi gospodje domači so prošeni pomagati; za to pa tudi vi farani z veseljem zaprezujte živinico k vozu, a roke urno delajte, nosite, strežite, tako bomo složni novo šolo postavili v čast božjo, k časnim in večnim srečim otrok. V vogelni kamen se je v spomin vložilo pomenljivo pismo veleč. g. dr. Muršeca, kateri so za to lastno-ročno napisali to-le: »Častiti župljani Sv. Bolfenski! Iz celega srca Vam častitam, da si stavite prostornejšo

šolo; veseli me, da morem nekaj pripomoči, pa tudi želim, da bi bila po božji milosti s cerkvijo vred blag kraj in zavod k časni in večni sreči vsem, ki bodo tu učili in se učili; to pa bode, če živi duh sv. katol. vere prešinja ves poduk v misli, besedi in ravnanju. Kajti le tak uk razsvetljuje um, zlahtni srce in krepča voljo za vse, kar je zares dobro in uspešno. Da svoj namen gotovo doseže in v obilni meri, je pa tudi neobhodno potrebno, da se razširja v mili, vsem razumni materinščini. Zavoljo tega prosimo iskreno premilostljivega Boga, da obvaruje tej šoli vselej njeno naravno pravo podlago, sv. vero in slovensko besedo, in jo s svojim obilnim blagoslovom razvija in poživlja sploh in vsikdar v blagor vsem Bolfenčanom. Amen. V Gradci 30. maja 1894. Dr. Jožef Muršec Živkov, vpok. profesor vere višje deželne realke v Gradci, kn. šk. konzistorijalni svetovalec lavant. in sekovske škofije, starosta duhovnikov naše dežele, rojen 1. marcija 1807. »Vložilo še se je zraven tega pisma to-le: Kratka zgodovina nove stavbe, podpisi šolarjev, imena vladajočih cerkvenih, šolskih in občinskih oblastij, kakor tudi denarji avstrijske in kronine veljave. Vredno še je omeniti prelepih besed, katere je naš preč. g. rojak iz Radgone, poslavši zdaten dar za novo šolo, kraj. šol. odboru pisal: »Bratje rojaki! Svoji k svojim: In da vsaki izmed nas, neka čini rodu glas«. Srečo dobro, živeli!

Iz Letuša v Savinjski dolini. (Obisk mil. knezoškofa.) V ponedeljek dne 16. julija je bil dan veselja in radosti za nas. Počastili so nas mil. knezoškof, ker so obiskali našo podružnico Sv. Janeza Krstnika. Pripeljali so se od Sv. Martina na Paki, kjer so delili sv. birmo. Mi smo jih pričakovali in sprejeli z nepopisljivim veseljem in rastostjo. V srce pa nas je ganila njihova ljubeznivost, ponižnost, krotkost in premila prijaznost. Ko so si ogledali cerkev, so nam pa v preljubnem in prijaznem govoru in srce vtisnili prelepe nauke, ki ostanejo v naših srčih neizbrisljivi in za vselej nepozabljivi. Posebno so nam na srce položili odgojo mladine. Končno so nam podelili v cerkvi sv. višjepastirski blagoslov. Posebej so pa še blagoslovili otročiče. Klicali so k sebi matere ter vsako dete posebej blagoslovili. Pri tem so nam v spomin prišle besede Jezusove: »Pustite otročiče k meni priti!« Ko smo tako spremljali in obdajali svojega preljubljenega nadpastirja, zdelo se nam je, da smo ob času, ko je še naš božji Učenik po svetu hodil, ko so ga množice obšipale, tako ljubeznivo in prijazno so z nami občevali; zato nam njihova ponižnost, angelska ljubeznivost in krotkost ostanejo nepozabljive za vselej. Kličemo vsi iz dna svojega ganjenega in udanega srca: Večni Bog naj milostlj. knezoškofa mnogo, mnogo let zdravih ohrani na veselje in radost vse vladikovine lavantinske!

Posestnik Fr. Kr.

Izpred južnega Pohorja. (Na potu v Konjice.) Na god sv. bratov Cirila in Metoda sem hodil v »zlate Konjice«. Ko sem se bližal temu toli prijaznemu trgu in že prej, me je srečalo več ljudij, ki so me vsi kot duhovnika pozdravljali prav uljudno in s prekrasnim pozdravom: »Hvaljen bodi Jezus Kristus;« posvetnega pozdrava »dober den«, ki je sicer lep, toda posveten, pa nisem slišal. Neka stara, skoro beraška ženka me je srečala in nesla čulico, in v roki velik molek (čislo). Gotovo je poidoč molila sv. rožni venec. O, s kako radostjo sem zagledal molek v roki in še boljše se mi je zdelo, ko me je z visokim glasom pozdravila tako, da ji je šlo prav iz srca: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Tudi v trgu sem videl prijazne ljudi. Posebno lep vtis je napravila na me neka gospa, ki je s posebnim spoštovanjem pozdravila mojega tovariša duhovnika in menda tudi mene. Mislil pa sem, ko bi

vi gospa vedeli, kako ste s tem pozdravom sami sebe počastili! Vse je prav, samo ko v nekem krogu tega trga ne bi bilo takega velikonemškega mišljenja, ki sovraži vse, kar je slovensko in ob enem, kar je krščansko. Saj mi Slovenci ne sovražimo nemščine, tudi ne tistih Nemcev, ki so pristni rojeni Nemci in pravični do nas Slovencev. Le tistih ne maramo, ki niso Nemci ter nam povsod hočejo kratiti naše pravice. Kdor ima pravo krščansko srce, njemu je ljub vsak človek, bodi-si Nemeč ali Slovenec, ali kagega koli naroda, da je le priden; saj je naš bližnji. Naj zgine vsako sovraštvo, vlada pa naj prava ljubezen!

Iz Ptujja. (Imenik p. n. udov) društva «Dijaška kuhinja» v Ptujju ter njihovi doneski v šolskem letu 1893—4. Balon Mih., mestjan v Brežicah 50 kr., Bratuša Al., beneficijant v Ptujju 9 fl., dr. Brumen, odvetn. konc. v Ptujju 5 fl., Canjkar J., mestni župnik v Ormožu 3 fl., Cilenšek M., profesor v Ptujju 10 fl., Črnko M., vikar v Ptujju 9 fl., dr. Firbas Fr., c. kr. notar v Brežicah 2 fl., dr. Gregorec Lav., drž. posl. in kanonik 5 fl., Gregorič Ant., tajnik in posestnik v Ptujju 5 fl., Gregorič Drag., trgovec v Brežicah 1 fl., Hajšek Ant., kanonik itd. v Slov. Bistrici 3 fl., Hans Fr., c. kr. nadzornik v Brežicah 50 kr., Hrzič Jož., duh. svet. in župnik v Sp. Polskavi 3 fl., dr. Horvat Tom., odvetnik v Ptujju 10 fl., dr. Jurtela Fr., odvetnik v Šmarijah in drž. poslanec 20 fl., Koepek Fr., kaplan pri Sv. Barbari v Halozah 2 fl., Koser Fr., c. kr. poštar v Juršincih 3 fl., Kralj Jož., dekan v Zavrčah 5 fl., Kunstek L., prof. v Ptujju 20 fl., Lempl Mar., posestnica v Ptujju 1 fl., Lendovšek M., duh. svet. in župnik v Makolah 5 fl., Majeen Ferd., dež. gimn. veroučitelj v Ptujju 9 fl., Maršič J., nadučitelj pri Sv. Lovrencu 1 fl., Marzidovšek R., c. in kr. vojni kapelan v Trstu 3 fl., Meško Jak., kanonik itd. pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. 10 fl., Modrinjak Mat., inf. proš. itd. v Ptujju 10 fl., Munda Ivan, c. kr. živinozdravnik v Brežicah 4 fl., Murkovič Fr., župnik pri Sv. Barbari v Halozah 2 fl., dr. Muršec Jož., vpok. prof. v Gradcu 8 fl., Ozmec Jož., kaplan v Ljutomeru 5 fl., Ožgan Sim., c. kr. notar v Ptujju 9 fl., Planinšek Fr., mestjanka v Ptujju 5 fl., dr. Ploj Jak., odvetnik v Ptujju 27 fl., Pogatschar Jož., prof. v Ptujju 3 fl., dr. Pučko J., c. kr. notar v Krškem 5 fl., Raisp Ferd., vpok. oskrbnik v Ptujju 10 fl., Razlag Andr., vpok. uradnik v Brežicah 1 fl., Sedlaček Jan., tajnik v Ptujju 4 fl. 50 kr., Skuhala Pet., župnik pri Vel. Nedelji 2 fl., Stazinski o. Konrad, minorit. v Ptujju 2 fl., Strah Jurij, veleposestnik v Hvaletincih 1 fl., Svet o. Alfonz, minorit. v Ptujju 4 fl. 50 kr., Šalamon Fr., mestni kaplan v Ptujju 9 fl., dr. Schiffrer Jan., c. in kr. polk. zdravnik v Ptujju 9 fl., dr. Šegula Jak., odvetnik v Novem mestu 15 fl., Spindler Ant., c. kr. knjigovodja v Brežicah 3 fl., Šuta Al., kaplan pri Sv. Marjeti 1 fl. 50 kr., Trstenjak Jak., duh. svet. in župnik pri Sv. Marjeti 3 fl., Urbas Fr., posestnik v Št. Lovrencu 1 fl., Zelenik Jož., načelnik okr. zastopa Ptujjskega itd. 30 fl., družba pri č. g. župniku Črnogorskem 4 fl., družba pri godovanju v Halozah 8 fl., družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 50 fl., slavni okr. zastop Ptujski 140 fl., slavni okr. zastop Ormoški 25 fl., slavni okr. zastop Slov. Bistriški 10 fl., slavni okr. zastop Št. Lenartski 30 fl., slavna posojilnica Ptujjska 100 fl., slavna posojilnica Ormoška 35 fl., slavna posojilnica Makolska 10 fl., prebitek od leta 1892—3 35 fl. 68 kr. Skupni dohodki 788 fl. 18 kr. Vsi stroški za hrano, tiskovine, za poštnino pri razpošiljanju poročil itd. so pa znašali 691 fl. 70 kr. Ako se primerjajo dohodki 788 fl. 18 kr., ostane še koncem šolskega leta 1893—4 prebitek 96 fl. 48 kr. Račun so pregledali, primerili z blagajnično knjigo in našli ga v popolnem redu podpisani: Dr. Ploj, m. p. predsednik, Kunstek Luka

m. p. tajnik. Majcen Ferd., m. p., blagajnik. Bratuša Al., Gilenšek M., Črnko M., Gregorič Ant., odborniki. — Odbor izreka vsem p. n. udom in slav. društvom — podpornikom »Dijaške kuhinje« v Ptuj — svojo prisrčno zahvalo.

Od Vojnika. (Čuden ptič.) Arclin, vas med Vojnikom in Celjem ob veliki cesti, znan je že davno po svetu. Zakaj tu je tekla zibel velikemu učenjaku Ivanu Žigi Valentinu Popoviču (r. 1705). Precej imen ta ima, še več kakor Ignatz Dremel p. d. Ložnarjev Nacelj. Temu je prè nekje druge tekla zibel, vendar pa je slovenske matere sin. Hodil je le v slovensko šolo, pri vojaki pa se je naučil tiste izveličavne nemščine, katera mu je odprla vrata v družbo »Zottl e compani«. Tako je bivši prejšni železniški »beomter« takoj postal odbornik tukajšnjega nemškega »Vorschussvereina«, »Gastwirt in Arclin«, Gemeindeausschuss ecc. Kakor slišimo, Ložnar vé, zakaj je pri »Vorschussvereinu«, ker — treba denarja. Krčma ne dá toliko, ker je samo za Nemce in nemškutarje. Zakaj jaz bi se bal iti notri, kjer je nemški napis, da-si kar gotovo plačam sam ter ne čakam, kakor neki vojniški nemčurski »lačenbergerji«, da bi za kupico vina ali frakelj žganja prodal svojo slovensko narodnost. Pa še nekaj. Slovenščina je še zmirom boljša za Vojnik od nemščine. Zakaj, ako bi Ložnarjev Nacelj ne bi znal slovenskega, kako bi pa na posodo davali denar »Vorschussvereinlerji«. Stallner in Thaller nič skoro ne znata slovenski, zato pa se Nacelj na noge postavi in skoz očali čisto po vojaško pogleda, si brke zavija, češ, če »činžev« ne plačaš v redu v pravem »cajtu«, te bomo kar na »dohtarje« dali. Ali Nacelj, ne tako hud biti! Poglejte skoz svoje okno, saj menda nimate preveč pivcev, kako se takemu godi, ki z Nemci in nemčurji drži in nemške napise v čisto slovenskih krajih razobeša, kakor jud preležano blago med positenimi trgovci na sejmu. »Kleidermacher« je šel in »Ignatz Dremel, Gasthaus« bo se pa — peljal, če ne bo obrnil še o pravem času svojega voza od nemškutarjenja. Nič »pozamiren«, Nacelj! Na svidenje pri gornjem pekarju, kjer se »Slov. Gospodar« tudi nemškutarjem na glas bere!

Od Sv. Jurija na Ščavnici. (Letina.) Spomlad nam je sicer veliko obetala, pa toliko ne bode, kakor smo se nadejali. Ozimina, koja je že požeta, je precej dobro storila, kjer ni vsled vetrov in dežja kmalu po cvetu poglela; posebno pšenica bo lepša, ko lansko leto. Jarino je v početku pokvarilo preveliko deževje, pozneje pa suša. Ako ne bo o pravem času dobrega dežja, bo slaba, posebno za krmo, ker otava slabo kaže. Vinska trta še precej lepo kaže, kjer ni bilo toče; pogubljava peronospora se še ne vidi do zdaj. Kjer že več let škropijo, je precej grozdja. Žal, da se nečejo vsi posestniki poprijeti tega koristnega pomočka, sicer bi bili gledé vinskih pridelkov že par let sem mnogo na boljsem. Kjer ni lansko leto sadja bilo, tam letos lepo kaže. Po takem bomo mogli letošnjo letino med srednje šteti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar bivajo sedaj v Ištu in ondi ostanejo do 1. septembra. Dne 23. t. m. je pri njih prisegel novi ogerski poljedelski minister, grof Festetič. Bil je zraven tudi ministerski predsednik, dr. Wekerle; mogoče, da je ta kaj posebnega dosegel. — Katoliško slovensko vseučiliško društvo »Danica« na

Dunaju je potrjeno. »Danico« priporočamo vsem, zlasti naši častititi duhovščini.

Moravsko. Dne 29. in 30. t. m. bode v Brnu češki katoliški shod. Zaprek mu delajo dovolj mnogi češki rodoljubi, katerim je narodnost vse, vera pa nič. Tudi socijalni demokratje so med sovražniki tega katoliškega shoda; vendar pa upamo, da bode ta shod sijaen, vreden katoliškega češkega naroda!

Štajarsko. Župnik v Semriahu, dr. Gašparič, in dva rudninska uradnika so dobili od svetlega cesarja zlate križce s krono. — Kandidat za državnozbornsko dopolnilne volitve za Bruck-Ljubno se imenuje liberalcec notar dr. Homann. Bržčas bodo pa premagali nemški nacionalci s svojim možem, za katerega še se niso zjediniili. — Celjski mestni zastop je te dni tudi »bleknil« zoper slovenske paralelke na ondotni gimnaziji.

Koroško. Dne 8. julija se je vozil prvi vlak po novi ziljski železnici do Šmohorja. Konec avgusta bode ta železnica slovesno otvorjena. — V občini Tolsti vrh so Slovenci zmagali pri občinskih volitvah liberalce in nemškutarje. — Dopolnilne volitve za državni zbor bodo dne 28. avgusta. Vzdromite se kristjani!

Kranjsko. Zadnje nedeljo so ustanovili v Ljubljani katoliško delavsko društvo, ki šteje že zdaj nad 350 udov. — V Ljubljani se vojaki letos večkrat stepó s civilisti. Pravi se, da so tega nekateri nemčurski dijaki krivi. — V Kamniku sta se 18. t. m. dve stopi v praharni vneli. Bila je sploh velika nevarnost, da se raznese vsa praharna in hudo oškoduje prelepi Kamnik. Jeden delavec je našel pri tem smrt.

Primorsko. V Trstu bodo za par milijonov napravili nov vodovod in si bodo pri tem bržčas žepe polnili Lahi iz Italije. — Dne 12. t. m. je bil občni zbor isterske družbe sv. Cirila in Metoda v Opatiji. — Deželnozbornske dopolnilne volitve za okolico Goriško bodo konec avgusta.

Hrvaško. Govorilo se je močno, da bode odstopil ban Hedervary; ali ta je v saboru očitno izjavil, da še ostane v službi; vendar kako dolgo? V istem saboru so 300 tisoč gld. obljubili za zdravniški oddelek na zagrebškem vseučilišču, ter popolnoma po nepotrebem 100 tisoč gld. za tisočletnico Ogerske.

Ogersko. Več anarhistov, ki delavce šuntajo, so te dni ujeli. — Minister notranjih stvari, Hieronymi, je prišel te dni na Erdeljsko v Kološ, da bi Rumune potolažil. Kakor se vidi, mu le-ti kar nič ne zaupajo. Prav tako!

Vunanje države.

Rim. Lepo in vspešno pismo so papež Leon XIII. pred tednom poslali na Ogersko grofu Zichy-ju, predsedniku požunskega katoliškega shoda.

Italija. Gosposka zbornica ali senát je sprejela Crispijeve finančne predloge. Crispi se je gospodom lepo zahvalil; ljudstvo pa je popolnoma nasprotnih mislij. — Povsod lovijo anarhiste, včasih tudi katerega popolno nedolžnega človeka dobi policija v roke. — Vlada 32 škofov neče priznati; dela jim torej sitnosti.

Francosko. Postava zoper anarhiste bode gotovo sprejeta. Čudno, da poslanci hočejo zlo pri cvétu vkončati, ko je vendar potrebno, ugonobiti ga pri koreniki. Naši bralci vedó, kaj hočemo povedati. Vere, verskega življenja je treba!

Bolgarsko. Preteklo nedeljo so praznovali v Sredu, glavnem mestu, 50letnico, kar je izšel prvi bolgarski časnik. Drugi dan so imeli zborovanje vsi bolgarski časnikarji. — Tu in tam so po deželi nemiri in rabuke, tako n. pr. v Trnovem in Bregovi. Kmalu bode po vsej državi potoval prvi minister, Stojlov; morebiti bode duhove kaj pomiril?

Srbsko. Stari Ristič bi si rad napravil stranko iz nekaterih liberalcev in radikalcev; ali ne bode se mu posrečilo. Vse dosluži na svetu, dandanes najprej bivši ministri. — Milan, kraljev oče, se je odpeljal v Pariz.

Turško. Carigrajski pravoslavni patrijarh bode v Turčiji in sicer v Prizremu in Skopljah osnoval srbski škofiji. Tudi nekaj drugih pravic bode dal srbski cerkvi; samo sultan mora vse potrditi. Ta bode to storil na prigovarjanje ruskega strijca; ali Srbi s tem nikakor ne bodo Bolgarjev na Turškem izpodrinili.

Azija. Vojska med Japonci in Kitajci je skoro gotova zaradi otoka Koreje. Kitajci so poslali 10.000 vojakov na Korejo. Angleški poslanik dela na to, naj se zlepega poravnajo; kajti povsod ima vrednost prislovica: Boljša je kratka sprava, kakor dolga pravda, kaj še le vojska!

Afrika. Pokrajno Masava ob Rudečem morju posedajo Italijani že 9 let. Dne 17. julija so tamošnji italijanski vojaki vzeli imenitno mesto Kasala v Sudanu ter do cela premagali derviše. Ker Sudan po imenu pripada k Egiptu, bode bržčas egiptovski jerob, Anglež, zaklical Italijanom svoj znani: roko proč!

Za poduk in kratek čas.

Velikomoravska država.

V spomin tisočletnice Svetopolkove smrti; spisal Ciriljev.

(Konec.)

Od sedaj pa se začne razpor med Svetopolkom in Metodom. Mogočni vladar je v neizmerno škodo vseh Slovanov preveč zaupal Nemcem, katerih je vedno nekaj bilo na njegovem dvoru. Na njegovo priporočilo je papež Ivan VIII. imenoval Nemca Vihinga za škofa v Nitri, ki je v svoji breznačajnosti in pravi nemški zvižajnosti presegal vse sovražnike Metodove. Z Vihingom prišel je nemški upliv. Svetopolk, katerega so preslepili Nemci, posebno pa Vihing, začel je sedaj celo Metoda preganjati. Vihing pa mu je v tem pomagal ter črnil Metoda tudi pri papežu. Da-si papež ni veroval temu natolcevanju ter Vihinga radi tega pozneje celo kaznoval, so ti dogodki vendar jako oženili zadnja leta Metodovega bivanja med Slovani. Metod je neustrašeno branil slovensko liturgijo in cerkveno samostalnost velikomoravske države, ali po njegovi smrti (885) napočili so v verskem oziru žalostni časi. Svetopolk je namreč, naščuvan od Nemcev in Vihinga, kateri je z njegovo pomočjo postal upravitelj moravsko-panonske cerkve, kmalu prognal glavne njegove učence Gorazda, katerega je Metod za svojega naslednika bil izvolil, Navma, Klementa, Angelarja, Savo in druge iz dežele, kateri so potem pobegnili na Hrvaško in Bolgarsko. Vihing je sedaj imel proste roke.

Ob času Metodove smrti bil je Svetopolk na vrhuncu svoje moči. Po raznih bojih s korotanskim vojvodom Arnulfom, v katerih je bil on zmagalec, sklenil je l. 884. nemški cesar Karol Debeli z njim prijateljstvo. Arnulf se je tudi kmalu zopet sprijaznil s Svetopolkom ter največ z njegovo pomočjo postal leta 887. nemški kralj, za kar mu je priznal popolno gospodstvo nad Čehi. Do tega časa bila je sreča Svetopolku mila, od sedaj pa se opaža v lastni deželi sovražno gibanje proti njemu, katero je najbrž povzročila njegova ošabnost in samooblastnost. Tudi zunanji sovražniki začeli so se zopet oglašati, ko se je Svetopolk l. 892. iz neznanih vzrokov sprl z Arnulfom, se je ta zavezal s hrvaškim knezom Braclavom in celo z divjimi Madjari, ki so ravno takrat prišli v današnjo Ogersko, da bi uni-

čil velikomoravsko državo. Tri nemške vojske so od različnih stranij prodrle v Moravsko, od Drave in Dunave pa so prihrumeli Hrvati in Madjari. Toda Svetopolk se jih ni ustrašil, nego je s svojimi hrabrimi Moravani vse tri vojske popolnoma premagal ter tudi pleneče Madjare pognal iz dežele. Da bi popravil sramoto, krene Arnulf naslednje leto (893) zopet proti Svetopolku, ali junaški Moravani ga čakajo na meji ter mu vojsko tako pobijejo, da si je jedva rešil življenje. Za časa te zadnje vojne ubežal je izdajalski svetovalec Svetopolkov, Vihing, iz Morave, a nemški cesar ga je imenoval za njegove zasluge svojim kancelarjem (893).

Kmalu potem l. 894. umrje knez Svetopolk ter zapusti velikomoravsko državo svojim trem sinovom, katerim še je pred smrtjo iskreno priporočil slogo. Pri-poveduje se namreč, da je Svetopolk poklical svoje sinove pred se ter jim dal vezek šib, da jih prelomijo. Sinovi poskušajo, toda vse zaman. Na to oče razveže vezek ter zlomi in to z lahkoto šibo za šibo. »Glejte, dragi moji, spregovori potem k njim, ako bodete složni, ne bo vas nikdo premagal, ako pa bodete nesložni, godilo se vam bode, kakor tem šibam«. Svetopolk je želel, da vlado prevzame najstarejši sin Mojmir, a mlajša brata da sta mu v vsem pokorna. Toda na poslednje besede svojega velikega očeta so sinovi kmalu pozabili.

Ko Mojmir II. prevzame vlado, vzdigne se proti njemu njegov lastni brat Svetopolk II. Mojmir pa ga premaga in ga vrže v ječo, iz katere ga osvobodijo Nemci. Več se o njem ne ve, Mojmir obnovi cerkveno vlado moravsko-panonske nadškoflje, ker mu papež Ivan IX. usliši prošnjo ter njegovi odposlanci posveté jednega nadškofa in tri škofe. Toda nemški škofje, njim na čelu solnograški nadškof Dietmar, pokažejo se žalibog zopet kot najhujši sovražniki Slovanov, kar posebno odseva iz njihovih besed: »Ako hočejo ali nočejo, Moravani bodo podvrženi«. Med tem so Čehi priznali nemško gospodstvo, vsled česar so si Nemci želeli podvreči popolnoma tudi Moravane. V tem pa so jih prehiteli Madjari, ki so l. 906. planili v deželo, jo oplenili, prebivalce pobili ter tako konec storili mogočni velikomoravski državi. —

Ta zgodovinska črtica o velikomoravski državi in njenem koncu sicer tužno, vendar pretresljivo glasno govori našim ušesom in srcem: Slovenci, Slovani, bodite složni, v slogi je moč! Oklepajte se vedno svoje prve in največje prijateljice, sv. katoliške cerkve!

Smešnica. Neki tujec vpraša v Mariboru na dravskem mostu nekega meščana: »Vi, ali vi veste, kje gre poč v Ruše?« »O, sevéda vem!« reče in jo maha dalje.

Razne stvari.

(Zakrament sv. birme) bodo milostlj. knezofškof delili prihodnjo nedeljo, 29. julija, pri Gornji Sv. Kungoti.

(Prevzvišenu škofu Strossmayerju), ki zdaj bivajo na Slatini, bode se poklonilo večje odposlanstvo Slovencev iz vseh slov. pokrajin dne 3. avgusta t. l. (Petindvajsetletnico) mašništva praznujejo danes, na god sv. Ane, čč. gg. duhovniki, ki so bili l. 1869. v mašnike posvečeni, pri velč. gosp. duh. svetovalcu in župniku v Starem trgu. Na mnoga leta!

(Prepovedan posebni vlak.) Dne 5. avgusta se bode praznovala v Postojni 25letnica čitalnice in ustanovitev telovadnega društva »Sokol«. Iz Celja bi naj vozil posebni vlak, ali deželno predsedništvo za Kranjsko je vlak prepovedalo zaradi — preteče kolere.

(Posnemanja vredno.) V seji obč. zastopa v Novišti pri Gornjemgradu se je dne 22. julija 1894 na predlog g. župana Ant. Matjaž soglasno sklenilo, da se v vročem poletnem času, dokler je nevarnost po toči, in pa iz zdravstvenih ozirov ne sme dajati krčmarjem dovoljenje za ples. Ob enem se je sklenila peticija za slov. paralelke v Celju in za nepodučevanje nemščine na soli v Novišti in za tiste otroke v Gornjemgradu, ki v to občino spadajo.

(Slov. kat. akad. društvo «Danica») na Danaju, ki se je že maja lanskega leta osnovalo, je po dolgem boju potrjeno. Razsodba visokega c. kr. minist. notr. zadev je posebno važna radi tega, ker se v njej dovoljuje, nositi slovensko trobojnico (belo-modro-rudeč trak), češ, da je prvotna razsodba, da imajo te barve demonstrativen značaj, bila neutemeljena z ozirom na cesarski reskript z dne 23. septembra 1848 v kojem se označene barve izrečno priznavajo deželnim barvam vojvodine Kranjske.

(Sejem.) Pri Sv. Magdaleni v Mariboru je bil dne 23. t. m. sejem velikansk. Prodajalci prignali so 1533 glav živine in so bili s ceno prav zadovoljni.

(Imenovanje.) Gospod Anton Kukovič, davkarski kontrolor v Celju, je imenovan glavnim davkarjem.

(Uboge živali.) Oni teden je neki ljubljanski trgovec s kuretno poslal iz Ljubljane v Trst 600 kokošij, ki so bile zaprte v kurnikih brez vode in piče. Vsled žeje in lakote je med vožnjo poginilo 470 kur.

(Wolfovega slov.-nemškega slovarja) je izšel 12. sešitek, ki prinaša konec I. dela, naslovni list, zanimivo zgodovino Wolfovega slovarja, znamenje in kratice v knjigi in slednjič začetek II. dela, to je, štiri pole od besede »pa« do »plötje«.

(Velika trta.) Neki posestnik v Göstingu pri Gradcu ima pri svoji hiši trto, ki pokriva vrtno lopo. Na tej triletni trti je letos 755 grozdov.

(Zgradbo »Narodnega Doma«) je 20. t. m. mestni zastop Celjski dovolil posojilnici po krasnih načrtih ljubljanskega inženirja Hraskega. Poslopje se začne še letos zidati.

(Kmetsko bralno društvo) v Rušah priredi prihodnjo nedeljo, 29. t. m., popoldne ob 5. na g. sp. Muletovem vrtu koncert s sodelovanjem mariborskih čitalničnih tamburašev.

(Národna gostilna) bode se po dolgi borbi prihodnjo nedeljo, 29. t. m., otvorila v Konjicah v hiši g. Petra Dobnika. Narodne gostilne so v Konjicah kaj dolgo pogrešali. Svoji k svojim!

(Na Mariborskem učiteljišču) se je letos 31 pripravnikov oglasilo k maturi. Jeden jo je prebil z odliko, 24 dobro, 5 jih bode popravljalo za dva meseca, jeden pa je odstopil.

(Ponarejen denar.) Nepoznan človek je 24. t. m. zjutraj pri trgovki »Tirolerin« na Slatini ponarejen 50tak (50 fl.) menjaj, ne da bi bila trgovka v pričo njega to opazila. Še le nekaj pozneje prišla je slepariji na sled in taisto naznanila žendarjem, kateri sleparja zasledujejo.

(Ciganska nadloga.) Dve mladi ciganki sta v Špitalski župniji ukradli pri Podgoršku 5 gld. in z drugimi cigani pobegnili proti Št. Juriju ob južni železnici. Kaj pa roka pravice?

(Sodnijska preiskava) je dokazala, da g. Jožef Švajger v Kozjem nikakor ni kriv nagle smrti svoje žene. Dotične novice mi nismo dobili iz Kozjanskega okraja, torej je tudi ni pisal g. Ivan Župančič, koncipijent.

(»Šaljivi Jaka«.) Te knjižice je izšel II. zvezek; spisal Ant. Kosi, učitelj v Središču, založil J. Giontini v Ljubljani. Knjižica stane 24 kr. in jo svojim bralcem priporočamo.

(Nagla smrt.) Dva moža sta v Mariboru naglo umrla. Dne 16. julija se je na Jožefovi cesti zgrudil železniški delavec Anton Kurzman in dušo izdihnil. Dne 18. pa je za mrtvoudom umrl g. Janez Halleker. — V Cirkovski župniji je včeraj 25letni mlatic na polju mrtev obležal.

(Zlato mašo) bodo prihodnji torek brali č. gosp. Jurij Rantaša, župnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Pridigali bodo preč. gospod kanonik dr. J. Križanič. Bog živi gospoda zlatomašnika!

(V. Sromlah) pri Brežicah bodo v nedeljo, 29. t. m., lepo obnovljeno župnijsko cerkev blagoslovili preč. g. kanonik dr. J. Križanič.

(Cesto iz Luč na Solčavo), ki bode kmalu zgotovljena, si je oni petek ogledal deželni glavar, grof Attems, ter vse delo pohvalil.

(Duhovniške spremembe.) Nastavljeni so kot kaplani č. gg. semeniški duhovniki: Janez Gorišek na Bizeljsko, Alojzij Kokelj na Videm in Jožef Meško v Stari trg. — V začasni pokoj stopi zaradi bolehnosti č. g. Franc Brglez star., kaplan na Vidmu.

Loterijne številke.

Trst 21. julija 1894:	37, 31, 27, 67, 35
Line » » » » »	17, 50, 19, 77, 37

Na prodaj

je glasovir. Cena 40 gld. Več pové gospod Gregor Krpač, organist. Pošta Sv. Martin pri Slov. Gradcu. 1-2

Alojz Buchta,

rokovičar in trakár,

Gosposke ulice št. 24. v Mariboru

usoja se spoštovani gospódi in p. n. občinstvu udano naznaniti, da je v Tegetthofovih ulicah št. 21.

podružnico

otvoril. Vedno si bodem prizadeval, zagotoviti dobro blago in najboljšo postrežbo po najnižjih cenah in prosim za blagovoljne naročbe.

Z velespoštovanjem

3—3

Alojz Buchta,
rokovičar in trakár v Mariborn.

Trgovski učenec.

Deček poštenih starišev, ki je 14 let star in je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole, in je izurjen dobro v računstvu, sprejme se včasih pri podpisnem v uk.

Henrik Klemenčič,

trgovec v Volčjivesi
pošta Sv. Križ pri Ljutomeru. 1-3

Slikarski učenec

se takoj vsprejme pri

Francu Kolar-ju

v graščinski pristavi pri Mariboru.

(Burgmeierhof bei Marburg.) 3-3

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

KONJAK.

Ta iz krepekega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrotá. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 28-52

Javna zahvala.

Gospod J. Heller, lastnik obče znane trdke za vse kmetijske stroje na Dunaji, je blagohotno podaril sadje- in vinorejskemu društvu za šoštanjski okraj jedno svojih znano priročnih in dobrih trsnih škropilnic. Podpisana sta prijetno primorana, da se častitemu daritelju v imenu omenjenega društva najprisrčneje zahvalita ter njegove trsne škropilnice, kot sploh njegovo trdko slavnemu občinstvu najtopleje priporočata.

Št. Ilj pod Gradičem, 14. julija 1894.

A. Trobej, društ. tajnik. Ivan Kranjc, društ. predsednik.

Vsem p. n. prijateljem in znancem se naznanja, da so naša ljuba in dobra mati

Marija Hren,

p. d. Joškovka

v Gornjemgradu, dne 14. julija 1894, po kratki boleznj — 79 let stari, mirno v Gospodu zaspali.

Bodi jim zemljica lahka!

Ivan, Anton, Franc, Jožef, sinovi.

Učenec slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v štacuno z mešanim blagom pri trgovcu Alojziju Vršič v Ljutomeru.

Naznanilo.

Po dolgi borbi dovolilo je zlo slavno e. kr. ministerstvo v hiši gosp. Petra Dobnika, Konjski trg št. 26 **gostilnico** otvoriti.

Usojamo se tedaj to slavnemu občinstvu s pristavkom naznaniti, da počne se točitev najfinejšega vina domačega pridelka in baže ter piva v sodčkih in steklenicah

dne 29. julija 1894.

Z dobrimi jedili bode gotovo najboljšo postreženo, ter se nadja, da bode slavno občinstvo gostilne obiska vedno smatralo, ter isto obiskovalo tudi gledé na to, da je gostilna jako prostorna, ima lep novo zarasten vrt in prostorno kegljišče, ter jako prostorne hleve za preskrbljenje vožne živine.

Konjice, dne 21. julija 1894.

Peter Dobnik,

hišni posestnik.

Hmeljarjem

priporočujemo svojo komisijonalno obrt pri prodaji hmelja ter zagotovimo pošteno in hitro izvršitev.

Na vsako blagovoljno prašanje odgovarjamo prav radi.

Hugo Eckert & dr.,
komisijonalna obrt za hmelj
v Žatcu (Saaz) na Češkem.

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. Pisma naj se pošiljajo pod „201.191“ **Gradec**, poste restante. 19-20

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica Schützmarke. 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Za želodec:

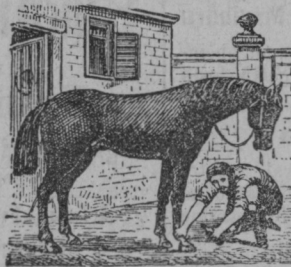
Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bofečine, n. pr. pri kašljih. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štupa za živino za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanji nog, otrpenji v boku, v križu itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 4—24